

ЗВІТ

за результатами проведеного моніторингу запровадження принципів безбар'єрності в закладах охорони здоров'я

На виконання пункту 1 Протокового рішення Ради безбар'єрності щодо підбиття підсумків впровадження політики безбар'єрності у 2023 році та планів на 2024 рік від 11.12.2023 Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ) розробило наказ МОЗ від 06 лютого 2024 року № 198, яким затверджені Методичні рекомендації щодо запровадження принципів безбар'єрності під час надання медичних та реабілітаційних послуг в закладах охорони здоров'я (далі – Методичні рекомендації).

МОЗ на виконання пункту 2 Протокового рішення Ради безбар'єрності щодо реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору і нових викликів «Безбар'єрність – це коли зручно всім без винятку» від 29.03.2024 затверджено зміни до Методичних рекомендацій (наказ МОЗ від 03.06.2024 № 955), відповідно до яких керівникам закладів охорони здоров'я рекомендовано проводити за участю інститутів громадянського суспільства моніторинг запровадження в таких закладах принципів безбар'єрності шляхом організації розробки та розміщення у вільному доступі відповідного чеклиста за примірною формою, що міститься у додатку до Методичних рекомендацій.

МОЗ листом від 05.06.2024 № 03.1-17/23168/2-24 доручило керівникам структурних підрозділів з питань охорони здоров'я Київської міської, обласних військових адміністрацій забезпечити розповсюдження в закладах охорони здоров'я зазначених змін та проведення за участю інститутів громадянського суспільства моніторингу запровадження в таких закладах принципів безбар'єрності.

Об'єктами проведення моніторингу були заклади охорони здоров'я з надання первинної медичної допомоги та заклади охорони здоров'я з надання спеціалізованої медичної допомоги.

Серед респондентів участь в опитуванні прийняли:

- інститути громадянського суспільства (громадські організації, благодійні організації, неурядові організації, первинні профспілкові організації, релігійні організації);
- відвідувачі закладів;
- працівники закладів.

Опитування в чеклисті стосувалось питань доступності закладу та адаптації його інфраструктури, доступності медичних послуг в закладі, доступності інформації про послуги, а також оцінки дій персоналу закладу.

Міністерством охорони здоров'я проаналізовано інформацію надану структурними підрозділами з питань охорони здоров'я Київської міської, обласних військових адміністрацій щодо запровадження принципів безбар'єрності в 5 закладах охорони здоров'я з надання первинної медичної допомоги та 5 закладах охорони здоров'я з надання спеціалізованої медичної допомоги .

За результатами проведеного моніторингу встановлено наступне.

1. В більшості закладів охорони здоров'я наявні пандуси, кнопки виклику персоналу, універсальні вбиральні з адаптованими санвузлами для користування людьми з обмеженими можливостями, фізична доступність закладів відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд».

2. У закладах охорони здоров'я, які розміщені у багатоповерхових будівлях та не мають ліфтів, для прийому осіб з інвалідністю обладнані кабінети на перших поверхах для проведення прийомів маломобільних груп населення лікарями різних профілів.

3. Медичний персонал під час надання медичних послуг особам з інвалідністю та інших маломобільних груп населення використовує довідник «Безбар'єрності» та у разі необхідності персонал знає як допомогти зазначеним категоріям пацієнтів, в деяких закладах проводяться навчання серед персоналу щодо впровадження мови безбар'єрності у професійній діяльності.

4. В оголошеннях про укладення договорів щодо медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій за пакетом «Профілактика, діагностика спостереження в амбулаторних умовах» від 03 січня 2024 року, від 18 квітня 2024 року, від 04 липня 2024 року зазначено, що заклади охорони здоров'я повинні забезпечувати переклад на українську жестову мову (з української жестової мови), окрім суб'єктів господарювання, які розташовані на територіях, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російської Федерації, затверджено Міністерством реінтеграції, для яких не визначена дата припинення можливості бойових дій або дата завершення тимчасової окупації.

Тому в більшості закладів охорони здоров'я наявні системи використання інструментів для перекладу жестовою мовою, зокрема Web-системи відеозв'язку «Сервіс УТОГ – 24/7», чат-боти чи інші програмні інструменти, що виконує функцію аудіо-текстового спілкування та забезпечення встановлення відеозв'язку між користувачем та перекладачем (оператором) жестової мови.

Найбільш розповсюджені проблемні питання, виявлені під час моніторингу закладів охорони здоров'я.

1. Часткова наявність чи повна відсутність тактильних та контрастних орієнтирів для пересування людей з порушеннями зору та кращого

запам'ятовування маршрутів, озвученого супроводу візуальних оголошень, позначень шрифтом Брайля.

2. Незахищеність майданчиків перед входом, сходів, пандусів тощо від атмосферних опадів.

3. Відсутність веб-сайтів, або непристосованість наявних веб-сайтів для користувачів з порушенням зору.

4. Відсутність інформації про заходи безбар'єрності, що проводяться закладами охорони здоров'я.

Натомість деякі заклади інформують громадськість про зазначені заходи через власну сторінку в соціальних мережах.

Існуючі проблемні питання вирішуються самостійно закладами охорони здоров'я, а у разі необхідності заклади охорони здоров'я подають пропозиції власнику (уповноваженому ним органу) щодо їх вирішення.

Структурними підрозділами з питань охорони здоров'я Київської міської, обласних військових адміністрацій повідомлено МОЗ про заплановані закладами охорони здоров'я заходи покращення фізичної та інформаційної доступності та шляхи вирішення наявних проблемних питань, зокрема:

1. Придбання та встановлення тактильних та контрастних орієнтирів, позначень шрифтом Брайля, інформаційних табличок тощо.

2. Розроблення веб-сайтів або доопрацювання офіційних веб-сайтів відповідно до вимог інклюзивності.

3. Встановлення поручней в універсальних вбиральнях та санвузлах.

4. Проведення роботи по залученню коштів для встановлення захисних споруд (навісів) над майданчиками перед входом в заклад, пандусами, сходами;

5. Вирішення питання облаштування дитячих кімнат в закладах охорони здоров'я.

МОЗ листом від 05.07.2024 № 27/27373/2-24 проінформувало Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, як координатора з реалізації заходів Національної стратегії з безбар'єрності, про проведену роботу щодо реалізації політики безбар'єрності, зокрема, щодо результатів моніторингу запровадження в закладах охорони здоров'я принципів безбар'єрності, проведеного за участі інститутів громадянського суспільства та моніторингу наявності у закладах охорони здоров'я послуги перекладу жестовою мовою.

З результатами проведеного моніторингу можна ознайомитися за наступним посиланням:

https://drive.google.com/drive/folders/111Wb9MnYYr8Z03lgggMf1NDp_psaukMRN